

مقاله پژوهشی: طراحی الگوی جامعه امن جمهوری اسلامی ایران از منظر

مقام معظم رهبری (مدظله العالی)

حسین عساریان نژاد^۱، حمید رضاحاتمی^۲، بهرام بیات^۳ و محمد داودی^۴

تاریخ دریافت: ۱۳۹۷/۰۷/۲۰

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۷/۱۰/۰۴

چکیده

جامعه امن همان آرمان اسلامی است، که امنیت را در نظر و عمل برای شهروندان فراهم می‌آورد. هر جامعه‌ای با هماهنگی دستگاه‌های انتظامی و قضایی می‌تواند، در جهت تقویت سرمایه‌های جامعه گام‌هایی مؤثری را بردارد. بنابراین استقرار و شکوفایی انقلاب اسلامی ایران به حدی بوده که توانست خود را به‌عنوان یک الگوی موفق مطرح نموده و امکان الگوبرداری برای ملت‌های آزادی‌خواه دنیا به ویژه در منطقه فراهم نماید، لذا برقراری مکانیسم‌های اعتمادسازی و تلاش در جهت تمهیداتی مشترک برای حل اختلاف نظرات در روابط برای بهره‌گیری مناسب در تبدیل عناصر بالفعل موجود به عناصر بالقوه در کشورها همواره جامعه امن به‌عنوان یکی از نیازهای اساسی جامعه انسانی مطرح بوده است. هدف تحقیق طراحی الگوی جامعه امن جمهوری اسلامی ایران از منظر مقام معظم رهبری (مدظله العالی) می‌باشد. که سؤال اصلی تحقیق نیز متناظر با هدف طراحی الگوی جامعه امن جمهوری اسلامی ایران از منظر مقام معظم رهبری (مدظله العالی) کدام است؟. این تحقیق از نوع کاربردی است و روش آن توصیفی-تحلیلی است. که برای گردآوری اطلاعات از ابزار «کتابخانه‌ای علمی و تخصصی» «ایتترنت» استفاده شده است. از روش داده‌بنیاد استفاده و با انجام مراحل کدگذاری (کدگذاری باز، محوری و گزینشی) برای دستیابی به مولفه‌ها ابعاد و شاخص‌های جامعه امن و در انجام کار میدانی با بهره‌مندی از نظرات نخبگان علمی، با حجم نمونه جامعه آماری ۳۰ نفر می‌باشد. نتایج حاصله از تحقیق نشان می‌دهد، که وجود مضامین «زمینه‌ساز ظهور و برپایی جامعه مهدوی، حرکت برمدار عزت، حکمت و مصلحت، برخوردار از توان بازدارندگی فعال، تمدن‌سازی و نوگرایی، همبستگی پایدار و مقاوم با وحدت کلمه، تمرکز حداکثری بر حضور، مشارکت و حمایت مردم، اولویت دارترین مضامین برای طراحی الگوی مورد نظر می‌باشد که به انجام مراحل روشمند علمی به آن دست‌یافته است.

کلیدواژه‌ها: الگو، امنیت، امنیت ملی، جامعه امن، گفت‌وگو، عدالت، مشروعیت، مقبولیت

۱. هیئت علمی دعا

۲. هیئت علمی دانشگاه امام حسین (ع)

۳. استاد گروه امنیت ملی دعا

۴. دانشجوی دکتری امنیت داخلی، (نویسنده مسئول) مدرس دانشگاه علوم انتظامی امین davoodi33963@gmail.com

مقدمه

انقلاب اسلامی ایران از ابتدا خود همگان را به اسلام ناب محمدی (ﷺ) دعوت می‌کند. این به معنای نفی حاکمیت قدرت‌های استکباری و به وجود آمدن نظمی نوین در جهان معاصر بود که ستم و فساد دنیای معاصر را برنمی‌تابد. «بر همین اساس درآموزه‌های قرآنی و اسلامی، حکومت اسلامی مبتنی بر نظام جامعی است، که عنصر محوری آن، اتکا و یقین به حاکمیت الله و اصل توحید است. و انسان در پرتو حکومت توحیدی، می‌تواند به تمامی ایده‌آل‌های آرمانی و امن خود در عرصه‌های مختلف، نائل گردد. (صمدی، ۱۳۸۷: ۱۲). برقراری مکانیسم‌های اعتمادسازی و تلاش در جهت تمهیداتی مشترک برای حل اختلاف نظرات در روابط برای بهره‌گیری مناسب در تبدیل عناصر بالفعل موجود به عناصر بالقوه در کشورها همواره به‌عنوان یکی از نیازهای اساسی جامعه انسانی مطرح بوده است، امنیت گذشته از اینکه فی‌نفسه از ضروری‌ترین نیازهای بشر است، بلکه عامل مهمی برای رشد و توسعه فرهنگی، اجتماعی، سیاسی، علمی و اقتصادی است. بر این اساس می‌توان گفت، که وجود جامعه‌ی امن از مهم‌ترین مؤلفه‌های اساسی و پایدارسازی امنیت یک ملت است، که هر چه گستردگی و توانمندی این مؤلفه در بین سایر عوامل حیات‌بخش ملی امنیت قوی‌تر و بیشتر باشد، ماندگار ملی کم‌هزینه‌تر و شکوفاتر خواهد بود. حکومت اسلامی که مظهر قدرت الهی و قدرت مردم در جامعه است، می‌تواند یک رویکرد موفق و پیش‌برنده را در تحقق نظام سیاسی کارآمد فراهم نماید. و از نفوذ نظام‌های سیاسی لیبرال دمکراسی غرب جلوگیری کند.

هدف این مقاله طراحی الگوی جامعه امن جمهوری اسلامی ایران از منظر مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) می‌باشد و تحقیق حاضر بدنبال پاسخگویی به طراحی الگوی جامعه امن جمهوری اسلامی ایران از منظر مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) کدام است؟ می‌باشد اسلام با اعتقاد به تکفل دین نسبت به امور زندگی به اهمیت آن در تامین دنیا و آخرت و به ارمغان آوردن همه نعمت‌های زندگی ساز اشاره می‌نماید و از شکل‌گیری و استقرار تئوری‌های غربی، اشرافی‌گری، دنیازدگی، تبارگرایی، راحت‌طلبی، ولنگاری اخلاقی و نفوذ نظام‌های

سیاسی لیبرال دمکراسی غرب جلوگیری می‌نماید، کوتاهی و عدم شناخت عناصر و بنیان‌های واقعی جامعه امن جستجوی امنیت در پرتو اتحادها و ائتلاف‌های غیراصولی را در پی خواهد داشت. با عنایت به مطالب دغدغه اصلی محقق طراحی الگوی جامعه امن در گفتمان حضرت امام خامنه‌ای (مدظله العالی) است که طی فرآیندی منطقی و روشمند، با تحلیل محتوای بیانات مقام معظم رهبری به آن دست یافته‌ایم. با بهره‌گیری از بیانات مقام معظم رهبری (مدظله العالی) در قالب الگوی جامعه امن ارائه نماید.

مبانی نظری

بیانات تخصصی حضرت امام خامنه‌ای (مدظله العالی)

مقام معظم رهبری (مدظله العالی) در سطح آشکار و مشهود به جمله جامعه امن اشاره ننموده‌اند؛ بنابراین برای حصول به الگوی جامعه امن بایستی بیانات معظم له مورد تحلیل محتوا قرار گرفته و نسبت به شناسایی و استخراج مفاهیم جامع و اساسی برای جامعه امن با طی مراحل و فرآیندهای روشمند علمی دست یافت. که در ادبیات تخصصی این مقاله بخشی از نمونه بیانات حضرت امام خامنه‌ای (مدظله العالی) جمع آوری شده به شرح زیر ارایه می‌گردد.

آراء و اندیشه‌های حضرت امام خامنه‌ای (مدظله العالی) مرتبط با نقش امنیت اقتصادی امنیت بر شرایط اقتصادی تأثیر می‌گذارد و شرایط اقتصادی در تأمین امنیت نقش دارد. برای نمونه در فضایی امن، تمایل به سرمایه‌گذاری بالا خواهد رفت. همچنین اگر شرایط اقتصادی بیش از اندازه بد شود، امنیت ملی به خطر خواهد افتاد. البته ناامنی فقط شامل جنگ، ترور و جنگ داخلی نمی‌شود. اگر سرمایه‌گذاران در امان نباشد، اگر امنیت شغلی وجود نداشته باشد و یا اگر تورم بیش از اندازه بالا باشد نیز امنیت کشور به خطر خواهد افتاد. داشتن امنیت شغلی، تورم و بیکاری کنترل شده، تأمین مداوم کالاهای اساسی و داشتن زیرساخت‌های استراتژیک می‌تواند امنیت مالی مردم را تضمین کند و به آن‌ها احساس یک زندگی امن بدهد. در جدول زیر به مفهوم نقش امنیت اقتصادی از منظر بیانات مقام معظم رهبری نگاهی می‌اندازیم:

خلاصه بیانات، نقش امنیت اقتصادی در جامعه امن

ردیف	خلاصه فرمایشات مقام معظم رهبری	زمان
۱	مردم در نظام جمهوری اسلامی باید احساس کنند که جان و مال و فرزندان و ناموس و فکر و عقیده و سرمایه‌گذاری و فعالیت اقتصادی‌شان برخوردار از امنیت است.	بیانات، نماز جمعه؛ ۱۳۸۰/۲/۲۸
۲	«جامعه‌ی که عدالت، معنویت، عزت و استغنا را سرلوحه هدف‌های خود می‌داند، از آراسته شدن به ایمان و عزم و جهاد، ناگزیر است و در آن، معنویت و عدالت و عزت و قدرت و ثروت و رفاه باشد. لذا برگشت به سمت فرهنگ فاسد و منحط غربی، در جامعه‌ی انقلابی و اسلامی ما محال و ممنوع است.»	(بیانات، نخبگان جوان؛ ۱۳۸۵/۶/۲۳)
۳	توقف در نظام نبوی وجود ندارد؛ به‌طور مرتب، حرکت، کار و پیشرفت است. اتفاق نمی‌افتد که یک‌زمان بگویند: دیگر تمام شد؛ حال بنشینیم استراحت کنیم! این وجود ندارد. البته این کار، کار لذت‌آور و شادی‌بخشی است؛ کار خستگی‌آور و کسل‌کننده و ملول‌کننده و به تعبیر آورنده‌ای نیست؛ کاری است که به انسان نشاط و نیرو و شوق می‌دهد.	(بیانات، نماز جمعه تهران؛ ۱۳۸۰/۲/۲۸)
۴	در همان چهارچوب قانون، دو جور می‌شود کارکرد: یک کار مرسوم اداری، یک کار جهادی. کار جهادی یعنی از موانع عبور کردن، موانع کوچک را بزرگ ندیدن، آرمان‌ها را فراموش نکردن، جهت را فراموش نکردن، شوق به کار؛ این کار جهادی است. کار را باید جهادی انجام داد تا ان‌شاءالله خدمت به‌خوبی انجام بگیرد.	(بیانات، هیئت دولت؛ ۱۳۹۲/۶/۶)
۵	امنیت اقتصادی یعنی اینکه انسان‌ها و آحاد مردم این کشور، از هر قشری، بخواهند کار اقتصادی بکنند چه کار صنعتی، چه کار کشاورزی، چه سرمایه‌گذاری، چه تجارت بدانند که کسی مزاحم آن‌ها نخواهد شد.	(بیانات، بسیجیان؛ ۱۳۷۸/۶/۱۰)
۶	ما به مسئله امنیت سرمایه‌گذاری هم احتیاج داریم تا در داخل کشور سرمایه‌گذاری شود. باید امنیت سرمایه‌گذاری به‌طور کامل تأمین شود. باید امنیت سرمایه‌گذاری به‌طور کامل تأمین شود تا بتوان از ثروت‌هایی که در اختیار آحاد مردم هست، برای پیشرفت، کارآفرینی و راه‌اندازی جریان اقتصادی کشور استفاده کرد.	بیانات، مسئولان نظام؛ ۱۳۸۵/۳/۲۹
۷	رفع فقر و ایجاد امنیت مدنی و قضایی هم بسیار مهم است و باید حتماً ملاحظه شود.	بیانات، مسئولان نظام؛ ۱۳۸۲/۵/۱۵
۸	در همه شئون زندگی، امنیت یک ضرورت برای انسان است. در دوران عبادت، در دوران سازندگی، در دوران تجارت و در هر فعالیتی که انسان بخواهد بکند، محتاج امنیت است.	بیانات، ناجا؛ ۱۳۷۶/۴/۲۵

آراء و اندیشه‌های حضرت امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی) مرتبط با نقش امنیت سیاسی

در فضای مناسبات بین‌المللی که بیان‌گر سلسله‌مراتب ثروت و قدرت جهان حال و آینده است، می‌تواند درک روشنی از این موضوع ایجاد کند که تا چه حد آغاز فرآیند توسعه ملی برون‌گرا برای کسب سهمی متعارف و درخور از فضای جریان‌ها، جهت تداوم حیات نظام سیاسی کشورهای در حال توسعه، از جمله ایران ضروری است؛ و تا چه حد می‌تواند به واسطه تعامل سازنده و تعادلی هم‌افزا میان دو سطح ملی و بین‌المللی، در ایجاد زمینه کسب امکانات لازم از فضای جریان‌ها برای تحقق توسعه و رفاه ملی در برخورداری از امنیت مفید و مؤثر واقع شود. فرایند فراملی شدن در قالب تغییر مفاهیم امنیت و سیاست که بر اساس شاخص‌هایی نظیر جریان‌ات سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی و جریان‌های مالی سنجیده می‌شود به نحو فزاینده‌ای به پیش می‌رود. از همین رو هم دیپلماسی مدرن اغلب به‌عنوان یکی از محصولات نظام دولت‌ها در نظر گرفته می‌شود؛ نظامی متشکل از دولت‌های سکولار، دارای حاکمیت مستقل و برابر که ثبات آن به واسطه موازنه قوا، دیپلماسی و حقوق بین‌الملل تأمین می‌شود؛ اما در شرایط کنونی بازیگران غیردولتی نیز در عصر فضای جریان‌ها حائز اهمیت شده‌اند. ایران در محیط پیرامونی خود همواره با چالش‌ها و مشکلاتی متعدد و متداوم روبه‌رو بوده و این مشکلات در تمام حوزه‌های این محیط امنیتی بازتولید شده است، به‌گونه‌ای که این کشور هنوز نتوانسته است در هیچ‌کدام از این حوزه‌ها شاهد شکل‌گیری چارچوب امنیتی پایدار و ثباتی موردتوافق باشد. در گذشته، چالش‌های امنیتی ایران که از محیط پیرامونی آن ناشی می‌شد به اشکال متفاوتی وجود داشت و از نام‌های مرزی و بی‌ثباتی‌های موقت تا حملات و جنگ‌های طولانی مدت نظامی را در برمی‌گرفت. اکنون نیز این مسئله در قالب‌ها و مؤلفه‌های مختلفی تجلی یافته است. «اگر بتوانیم این محیط امن و صفای معنوی را در عرصه‌ی کاری خودمان به وجود بیاوریم، این بهشت معنوی را برای خودمان تدبیر کنیم و فراهم بیاوریم، بقیه‌ی مسائل چندان اهمیتی ندارد، خیلی مشکلی درست نمی‌کند؛ اصل قضیه اینجاست؛ این را باید حل کرد». (بیانات، نمایندگان مجلس شورای اسلامی، ۱۳۸۷/۳/۲۱). تشکیل جامعه‌ی عادلانه یک

هدف است؛ اما این هدف، هدف میانه است. ما می‌خواهیم به جامعه‌ی عادلانه‌ی الهی، جامعه‌ی اسلامی، دست پیدا کنیم برای اینکه در سایه‌ی این نظام الهی بتوانیم خودمان را به تکامل برسانیم؛ خودمان را به نقطه‌ی امن و امان برسانیم. (بیانات، نمایندگان مجلس، ۱۳۸۷/۰۳/۲۱) که در این راستا با توجه به بیانات مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) در خصوص امنیت سیاسی با محوریت جامعه در جدول زیر به برخی از مهم‌ترین بیانات اشاره می‌گردد.

جدول خلاصه بیانات، نقش امنیت سیاسی

ردیف	خلاصه فرمایشات مقام معظم رهبری	زمان
۱	در مسائل گوناگون هم با طرق مختلف سیاسی، امنیتی، اقتصادی، فرهنگی - انواع و اقسام ترندها - هر ضربه‌ای که بتوانند وارد می‌کنند لکن بی‌نتیجه است؛ جمهوری اسلامی، با قدرت در حال پیشرفت کردن است.	بیانات، کارکنان نیروی هوایی؛ (۱۳۹۳/۱۱/۱۹)
۲	نفوذ سیاسی در جهان و در منظومه‌ی سیاسی سلطه در عالم، این‌ها همه‌اش جزو آرمان‌ها است. رسیدن به عدالت اجتماعی، جزو آرمان‌ها است؛ بنابراین وقتی می‌گوییم آرمان، ذهن ما به یک امر غیرقابل تعریف دور از دسترسی نرود؛ این‌ها همه آرمان‌هایند.	(بیانات در دیدار دانشجویان؛ ۱۳۹۲/۵/۶)
۳	یک ملت اگر امنیت داشته باشند، ثبات سیاسی داشته باشند، از آرامش دستگاه‌های حاکمیت نظام برخوردار باشند، آن ملت فرصت پیدا خواهند کرد که در میدان‌های گوناگون، به مسابقه‌ی بزرگ بشری وارد شوند و پیش‌تاز باشند. امنیت و آرامش برای یک کشور، جزو مهم‌ترین خواسته‌ها و مفیدترین عواید یک ملت است.	(بیانات در اجتماع مردم شیروان؛ ۱۳۹۱/۷/۲۴)
۴	همه‌آحاد ملت با هر مذهبی، با هر دینی، با هر گرایش سیاسی‌ای، با هر سلیقه‌ای فرق نمی‌کند؛ همه یکسان‌اند در برابر وظیفه بزرگی که بر دوش شماست، که ایجاد امنیت است.	بیانات ناجا، ۱۳۸۶/۸/۱۶
۵	امنیت سیاسی معنایش این است که تفکرات و معارف سیاسی در جامعه، معارف واضح و دور از نفاق و دوگانه‌گویی و دو گونه اندیشی باشد. معنایش این است که کسانی که متصدی بیان مسائل سیاسی برای مردم هستند، معنایش این است که کسانی که متصدی نوشتن و پخش کردن و منتشر کردن معارف فکری جامعه هستند، دروغ نگویند، فریب ندهند، تقلب نکنند و در طعمای که علی‌الظاهر شیرین هم هست، زهر مخلوط نکنند؛ این امنیت سیاسی است.	(بیانات، بسیجیان؛ ۱۳۷۸/۶/۱۰)
...

آراء و اندیشه‌های حضرت امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی) مرتبط با نقش امنیت اجتماعی

در نظام نبوی، فضا، فضای صمیمیت و اخوت و برادری و همدلی است. با توجه به نقش جمعیت هم‌عقیده در ایجاد و اعتلای تمدن، پیامبر اکرم (θ) از همان آغاز، سازمان‌دهی جمعیتی - هرچند کوچک - اعتقادی را در نظر داشت. طرح بیعت مسلمانان با ایشان در قالب گروه‌های چندنفره و چند ده‌نفره در مکه و پیمان بزرگ مدینه در این راستا قابل ارزیابی است. اندیشه امت خاستگاه قرآنی دارد. امت را جامعه معتقدان تشکیل می‌دهد نه مجمع شهروندان. در روان‌شناسی اسلامی، امت همیشه مقید نوعی «هم‌ریشگی» بوده که نه با مکان و خون که با داشتن یک ریشه معنوی مشترک (عقیده) تأمین می‌گردد. آنچه امت را پدید می‌آورد، یک وضع سیاسی انسجام‌یافته نیست، بلکه اراده زندگی باهم است، آن‌هم اراده‌ای که در پرتو قواعد اخلاقی - به‌ویژه آنچه در قرآن به‌عنوان چارچوب روابط اجتماعی ترسیم گردیده - پدید آمده است. توفیق پیامبر اکرم (θ) در امت‌سازی از شگفتی‌های تاریخ است. یکی از مقاصد بزرگ شرایع و انبیاء عظام (%) که علاوه بر آنکه خود مقصود مستقل است، وسیله پیشرفت مقاصد بزرگ و دخیل‌تام در تشکیل مدینه فاضله است، توحید کلمه و توحید عقیده است و اجتماع در مهار امور و جلوگیری از تعدیات ظالمانه ارباب تعدی است که مستلزم فساد بنی‌الانسان و خراب مدینه فاضله است؛ و این مقصد بزرگ که مصلح اجتماعی و فردی است، انجام‌نگیرد مگر در سایه‌ی وحدت نفوس و اتحاد همه و الفت و اخوت و صداقت قلبی و صفای باطنی و ظاهری و افراد جامعه به‌طوری شوند که نوع بنی‌ادم تشکیل یک شخص دهند و جمعیت به‌منزله‌ی یک شخص باشد و افراد به‌منزله‌ی اعضاء و اجزاء آن باشد و تمام کوشش‌ها و سعی‌ها حول یک مقصد بزرگ الهی و یک مهم عظیم عقلی که صلاح جمعیت و فرد است، چرخ زند؛ که در این بخش برخی از مهم‌ترین بیانات مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) در خصوص اهمیت و ضرورت امنیت اجتماعی مرتبط با محوریت جامعه در جدول زیر ارایه می‌شود.

خلاصه بیانات، نقش امنیت اجتماعی

ردیف	خلاصه فرمایشات مقام معظم رهبری	زمان
۱	مردم واقعیت امنیت را می‌خواهند؛ آن‌هم در همان پهنه گسترده؛ یعنی امنیت در محیط کار، در خانه، برای بچه‌هایشان در مدرسه، برای بچه‌هایشان در میدان فوتبال، امنیت برای جاده‌ها، روستاها، شهرها و خیابان‌ها.	بیانات، شورای تأمین استان‌ها (۱۳۷۹/۱۱/۲۵)
۲	این چهارعنصر اصلی است: آزادی، استقلال، عدالت، معنویت. اگر شریعت اسلامی بر جامعه حاکم شد، این پدیده‌های اساسی در نظم راه سلامت، راه امنیت، راه روانی را قرآن به روی ما باز می‌کند؛ را قرآن به روی ما باز می‌کند؛ راه زندگی درست را و سبک زندگی را قرآن به روی ما باز می‌کند.	(بیانات، مسابقات بین‌المللی قرآن کریم؛ ۱۳۹۲/۳/۱۸)
۳	باید در کلیه مسائل و امور از جمله مقوله توسعه، در چارچوب ارزش‌ها، اهداف و معیارهای اسلامی حرکت کنیم. همه ابعاد توسعه یعنی توسعه اقتصادی، سیاسی، فرهنگی و اجتماعی باید هماهنگ پیش رود و ضمن محور قرار دادن مردم، با موازین دینی و توجه به عزت ملی، روحیه جهاد و شهادت جامعه، سازگاری کامل داشته باشد.	بیانات، دیدار کارگزاران نظام، (۱۳۷۸/۱۰/۰۴)
۴	باید امنیت همه‌جانبه مورد توجه باشد؛ امنیت اجتماعی، امنیت اقتصادی، امنیت فرهنگی، امنیت آبرویی. مردم در نظام جمهوری اسلامی باید احساس کنند که جان و مال و فرزندان و ناموس و فکر و عقیده و سرمایه‌گذاری و فعالیت اقتصادی‌شان برخوردار از امنیت است.	بیانات، ناجا (۱۳۸۰/۲/۲۸)
۵	وظیفه نیروی انتظامی، تأمین امنیت اجتماعی است. معنای امنیت اجتماعی این است که مردم در محیط کار و زندگی خود، احساس خوف و تهدید و ناامنی نکنند. این مسئله، خیلی مهم است. خداوند متعال در مقام منت گذاردن بر قریش می‌فرماید: فلیعبدوا رب هذا البیت. الذی اطعمهم من جوع و آمنهم من خوف یعنی امنیت دادن را به‌عنوان یکی از دو نعمت، مورد تأکید قرار می‌دهد.	بیانات، ناجا (۱۳۷۳/۴/۲۹)
۶	قوه قضائیه یکی دیگر از دستگاه‌های تأثیرگذار در امنیت اجتماعی است. این دستگاه با اجرای عدالت و قضاوت صحیح و رفع دعاوی و اختلاف و برخورد قاطع با مجرمین، می‌تواند در استقرار امنیت و آرامش در جامعه تأثیرگذار باشد.	بیانات، مسئولان قوه قضائیه ۱۳۷۸/۵/۲۳
۷	این سبب سلام - راه‌های امان، راه‌های آرامش، راه‌های امنیت - مربوط به همه محیط‌هایی است که برای انسان اهمیت دارد؛ از محیط درونی قلبی انسان بگیرد تا محیط جامعه، محیط خانواده، محیط کسب‌وکار، محیط زندگی جمعی تا محیط بین‌المللی این آن چیزی است که اسلام به دنبال آن است.	بیانات، مسئولان نظام؛ ۱۳۸۹/۴/۱۹
۸	وقتی از حیات و نظام اسلامی صحبت می‌کنیم، منظور ما نظام و حیات طیبه‌ای است که همه خیرات موردعلاقه انسان در آن وجود دارد؛ هم رفاه مادی و امنیت اجتماعی و روحی تأمین می‌شود و هم صفای معنوی و دانش و بینش و تحقیق و تعبد و خلوص و توجه به خدا مشاهده می‌گردد.	بیانات، ائمه‌ی جمعه، ۱۳۸۸/۰۴/۱۱
۹	امنیت هم حق عمومی است، مال همه است، همه مردم در داخل کشور، در سرتاسر کشور، اقوام مختلف، زبان‌های مختلف، عادات مختلف، ادیان مختلف، چه برسد به سلاقی مختلف سیاسی، فرق نمی‌کند.	بیانات، شورای تأمین استان‌ها ۱۳۷۹/۱۱/۲۵
...

آراء و اندیشه‌های حضرت امام خامنه‌ای (مدظله العالی) مرتبط با نقش امنیت فرهنگی

در عمل امنیت فرهنگی بیش از آنکه مبتنی بر موازنه قوا باشد، مبتنی بر آگاهی، شناخت، اعتماد و همراهی است. فرهنگ به‌عنوان حقیقتی مستقل، هیچ‌گاه نمی‌تواند از معنای اولیه خود تهی شود. لذا جایگاه امنیت فرهنگی در جامعه از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است، تأمین امنیت اسلامی و اخلاقی مبارزه با مفسد اخلاقی و فرهنگی که مظاهر تهاجم فرهنگی و جنگ نرم دشمنان است در برقراری امنیت اسلامی حائز اهمیت است به‌نحوی که خانواده‌ها احساس کنند وقتی فرزندشان وارد جامعه می‌شود دچار نابهنجاری و فساد و اعتیاد نمی‌شود. تغییر فضای فرهنگ پنهان در عرصه‌های فرهنگی، سیاسی، اجتماعی و جلوگیری از نهادینه شدن فرهنگ ستیز و مقاومت در برابر اصول و مبانی نظام در جامعه با توسعه تولیدات فرهنگی و امکانات رسانه‌ای و به حداقل رساندن محدودیت‌ها در ابراز اندیشه و برای پیشگیری و مقابله با ناهنجاری‌های فرهنگی و اجتماعی همواره ملحوظ نظر دولت‌ها در برقراری امنیت پایدار هست. در نظام نبوی، پایه‌ی همه‌چیز، دانستن و شناختن و آگاهی و بیداری است. کسی را کورکورانه به سمتی حرکت نمی‌دهند؛ مردم را با آگاهی و معرفت و قدرت تشخیص، به نیروی فعال - نه نیروی منفعل - بدل می‌کنند. ارتباط میان فرهنگ و جامعه، یک ارتباط تعاملی است که هر یک در راستای اعتلای دیگری می‌کوشد و هدف اصلی آن، گسترش روح توحیدی در همه دستاوردهای مادی و معنوی جامعه است. هیچ فرهنگ و تمدنی را نمی‌توان یافت، مگر آنکه عنصر عقیده - حق یا باطل - در آن نقش دارد. تمدن اسلامی نیز از این قاعده مستثنا نیست. در اسلام، عقیده توحیدی سنگ بنای زندگی انسانی، تمدن و فرهنگ متعالی است. توحید باوری است که همواره در حال پویایی است. امیدواری، حرکت آفرینی، عزت و اعتلای اجتماعی، رستگاری دنیوی و اخروی ارمغان عقیده توحیدی به موحدان، است. چنانکه، کفرورزی، انکار آیات خدا و نافرمانی از دستورات حق، عامل انحطاط جوامع و تمدن‌ها به شمار می‌روند. انسان‌ها را تزکیه و از مفسد و رذایل اخلاقی، پیراسته و پاک می‌کند؛ انسان با اخلاق و مزگی می‌سازد؛ «و یزکیهم و یعلمهم الكتاب و الحکمه». تزکیه، یکی از آن پایه‌های اصلی است؛ یعنی پیغمبر روی یکایک افراد، کار تربیتی و انسان‌سازی می‌کرد. بخصوص در مسئولان رده‌های بالا

– سلامت اعتقادی، سلامت اخلاقی، سلامت عملکردی که از اعتقاد درست و نگاه درست به حقایق جامعه ناشی می‌شود. در ادامه این – بخش برخی از مهم‌ترین بیانات مقام معظم رهبری در خصوص امنیت فرهنگی با محوریت جامعه آورده می‌شود.

خلاصه بیانات، نقش امنیت فرهنگی

ردیف	خلاصه فرمایشات مقام معظم رهبری	زمان
۱	«پیامبر اکرم (ث) این هدف را دنبال می‌کرد که هر جا زمینه مساعد بود، بذر اندیشه و عقیده را بپاشد؛ با این امید که در زمان مساعد، این بذر سبز خواهد شد. هدف این بود که پیام آزادی و بیداری و خوشبختی انسان به همه‌ی دل‌ها برسد. این جز با ایجاد یک نظام نمونه و الگو امکان‌پذیر نبود؛ لذا پیغمبر به مدینه آمد تا این نظام نمونه را به وجود آورد. این‌که چقدر بتوانند آن را ادامه دهند و بعدی‌ها چقدر بتوانند خودشان را به آن نزدیک کنند، بسته به همت آن‌هاست. پیغمبر نمونه را می‌سازد و به همه‌ی بشریت و تاریخ ارائه می‌کند.»	(بیانات، نماز جمعه؛ ۱۳۸۰/۰۲/۲۸)
۲	انسان‌ها برای زندگی، برای پرورش فکر، برای پیشرفت علم، برای آسایش روان، احتیاج دارند به آرامش، به محیط و فضای امن و آرام.... آرامش و امنیت و سلامت و صلح، یکی از خواسته‌های اساسی بشر است.	بیانات، مسئولان نظام؛ ۱۳۸۹ / ۴ / ۱۹
۴	ما می‌خواهیم مردم زندگی‌شان، زندگی آرامی باشد؛ دانشجو بتواند درس بخواند؛ طلبه بتواند درس بخواند؛ دانشمند بتواند تحقیق خودش را بکند؛ صنعتگر، کشاورز، بازرگان، بتوانند همه کارشان را انجام بدهند. محیط دانشگاه هم باید محیط امنی باشد؛ جوان‌های مردم توی این مجموعه دانشگاه جمع‌اند، مردم می‌خواهند جوان‌هایشان در محیط امنی باشند.	بیانات، طلاب، ۱۳۸۸/۹/۲۲
۵	وقتی که هرج‌ومرج و ناامنی باشد، هیچ مشکلی از مشکلات مملکت حل نخواهد شد؛ نه اقتصاد مردم، نه فرهنگ مردم، نه مسائل اجتماعی مردم، نه مسائل سیاسی مردم. وقتی امنیت نبود، همه این‌ها از بین خواهد رفت. دشمن این را هدف گرفته است. این را ملت ایران در همه‌جای کشور باید بفهمد؛ که البته می‌فهمد و می‌داند. بحمدالله ملت هوشیار است.	بیانات، اقشار مختلف مردم؛ ۱۳۷۸/۰۴ / ۲۱
۶	دشمن ممکن است از لحاظ نظامی هم نتواند کار کند، امیدی هم نداشته باشد، اما از لحاظ فرهنگی، از لحاظ سیاسی، از لحاظ امنیتی، از جاسوس پروری، از رخنه در اعتقادات و ایمان راسخ مردان و زنان مؤمن این مرزوبوم ممکن است بخواهد وسیله‌ای برای رسیدن به اهداف شوم خودش پیدا کند. این، امنیت ما را تهدید می‌کند. امنیت در کشور و در هر منطقه، اساس پیشرفت است.	بیانات، اقشار مختلف مردم؛ (۱۳۸۸/۲/۲۴)
۷	آنچه زمینه و بستر به کار گرفتن ایمان و عدالت و علم است، اتحاد ملی و آرامش در سطح کشور است. اگر در کشور آرامش نباشد، نه از علم می‌شود بهره‌برداری کرد، نه از ایمان و نه می‌شود عدالت را در جامعه مستقر کرد.	(بیانات، ارتحال حضرت امام خمینی(۶)؛ ۱۳۸۵/۳/۱۴)
۸	خود دانش مایه‌ی اقتدار است؛ ثروت آفرین است؛ قدرت نظامی آفرین است؛ قدرت سیاسی آفرین است.	بیانات، دیدار استادان دانشگاه تهران (۱۳۸۸/۱۱/۱۳)
۹	اگر امنیت بود، دانش و پیشرفت و عدالت و سرافرازی و عزت و دنیا و آخرت در آن جامعه میسر می‌شود. امنیت که نباشد، دستاوردهای بشری، دست‌نیافتنی می‌شود	(بیانات، نوشهر؛ ۱۳۸۸/۰۷/۱۴)
...		...

آراء و اندیشه‌های حضرت امام خامنه‌ای (مدظله العالی) مرتبط با نقش امنیت دفاعی

امنیت نظامی بر مسئله حفاظت مستقیم و فیزیکی از قلمرو سرزمین، شهروندان یک کشور به وسیله نیروی نظامی و تسلیحات تأکید دارد. امنیت نظامی در نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران موضوعی اساسی و چندوجهی است و آن دسته از مؤلفه‌ها و زیر مؤلفه‌های را دربرمی‌گیرد که حفاظت، ایمنی و امن بودن آن مؤلفه‌ها، موجب ارتقای قدرت نظامی و افزایش قابلیت و توانمندی نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران در مقابل تهدیدات نظامی بیگانگان می‌گردد. «جنگ و ناامنی که نقطه مقابل امنیت نظامی است به‌عنوان مسئله ثابت و واحد از رنج‌های اصلی بشر است که اسلام کمر به زدودن آن‌ها بسته است» (بیانات در مراسم اجلاس کشورهای اسلامی، ۱۸/۰۹/۱۳۷۶).

بر این اساس تأمین امنیت ملی جمهوری اسلامی ایران در ابعاد مختلف و از جمله بعد امنیت نظامی، اهمیت فوق‌العاده‌ای دارد. امنیت نظامی از نظر کلی متمرکز بر قدرت، توانمندی نظامی و قابلیت‌های دفاعی بازدارنده نیروهای مسلح در برابر تهدیدات و تجاوز نظامی دشمنان است و ماهیت، ویژگی، ابعاد و مؤلفه‌های مهم و خاصی دارد؛ بنابراین استخراج ابعاد، مؤلفه‌های وزیر مؤلفه‌های امنیت نظامی مبتنی بر گفتمان الهی فرماندهی معظم کل قوا امام خامنه‌ای (مدظله العالی) می‌تواند ادبیات جدیدی از امنیت نظامی ارائه دهد؛ که در ادامه این بخش برخی از مهم‌ترین بیانات مقام معظم رهبری در خصوص نقش امنیتی - دفاعی با محوریت جامعه آورده می‌شود.

خلاصه بیانات، مرتبط با نقش امنیت دفاعی

ردیف	خلاصه فرمایشات مقام معظم رهبری	زمان
۱	ما به عنوان حکومت، این مخالفی که در داخل جامعه وجود دارد و لو مخالف نظام هم هست تا وقتی که توطئه و معارضه نکرده است، جان و مال و عرض و ناموس و حیثیت او امانت است؛ ما باید از او دفاع کنیم و می‌کنیم.	بیانات، شورای تأمین استان‌ها ۱۳۷۹/۱۱/۲۵
۲	رهبر انقلاب اسلامی یکی از اصلی‌ترین انگیزه‌های قدرت‌های استکباری برای صفا‌آرایی در مقابل توانایی ایران در دستیابی به دانش هسته‌ای را همین موضوع خواندند و تأکید کردند: اگر در مقابل این قدرت‌ها کوتاه بیاییم، قطعاً مخالفت خود را به پیشرفت‌ها در حوزه‌های زیست‌فناوری، نانو و دیگر رشته‌های علمی حساس گسترش خواهند داد، زیرا آن‌ها با هرگونه پیشرفت علمی، اقتصادی و تمدنی جمهوری اسلامی ایران مخالف هستند.	بیانات، انجمن‌های اسلامی؛ ۱۳۹۵/۲/۱۰
۳	دانشمند جوانی که در بخش مثلاً هسته‌ای یا در بخش هوافضا یا در بخش نانو یا زیست‌فناوری با امیدواری مشغول فعالیت است، وقتی که این بخش مورد بی‌اعتنایی قرار می‌گیرد و نیمه تعطیل می‌شود، مأیوس می‌شود. یأس و نومی‌دی جوانان ما خیلی خطر بزرگی است.	بیانات، نخبگان علمی جوان ۱۳۹۵/۷/۲۸؛
۴	سلاح مدرن اگر در اختیار یک ملت عاقل و کامل باشد، بی‌خطر است. انرژی اتمی اگر در اختیار فرزندان عالم و انسان‌های سالم دنیا باشد، مایه‌ی رشد انسان‌هاست؛ اما اتم، در دست ملتی که از کمال برخوردار نیست، تهدیدکننده‌ی حیات بشری است.	بیانات، حرم مطهر رضوی ۱۳۷۱/۱/۱۵
۵	تخریب محیط‌زیست به عنوان یک معضل جهانی یاد و تأکید کردند: تخریب‌کنندگان اصلی محیط‌زیست دولت‌های قدرتمندی می‌باشند که در استفاده از سلاح‌های شیمیایی، آزمایش سلاح‌های اتمی و تولید سلاح به هیچ حدومرز و اصول انسانی پایبند نیستند و بشر در واقع قربانی این قدرتمندان است. ایشان عنصر دین و معنویت را یکی از راه‌های کارآمد و تأثیرگذار در توده مردم برای حفظ محیط‌زیست دانستند و با اشاره به دیدگاه اسلام در خصوص طبیعت افزودند: از نظر اسلام، طبیعت متعلق به انسان و او امانت‌دار این نعمت الهی برای نسل‌های بعدی است، لذا کسی که اقدام به تخریب محیط‌زیست کند، به این امانت و به نسل‌های بشری خیانت کرده است.	بیانات، همایش محیط‌زیست، ۱۳۸۰/۳/۲۹
۶	امنیت ملی برای یک ملت، از همه چیز واجب‌تر است... وقتی که هرج و مرج و ناامنی باشد، هیچ مشکلی از مشکلات مملکت حل نخواهد شد؛ نه اقتصاد مردم، نه فرهنگ مردم، نه مسائل اجتماعی مردم، نه مسائل سیاسی مردم.	(بیانات، اقشار مردم؛ ۱۳۷۸/۰۴/۲۱)
۷	بزرگ‌ترین تخریب‌کننده محیط‌زیست رژیم آمریکا است که حتی تسلیم قراردادهای بین‌المللی نیز نمی‌شود. ایشان لزوم پایبندی عملی دولت‌های قدرتمند دنیا به شعارهای خود در خصوص حفظ محیط‌زیست و مسائل انسانی دیگر را خاطرنشان کردند و افزودند: امروز بسیاری از قدرتمندان دنیا در حالی شعار حمایت از حقوق بشر را سر می‌دهند که هیچ اقدام عملی برای حمایت از حقوق مردم فلسطین که در سرزمین خود سرکوب می‌شوند، انجام نمی‌گیرد. جمهوری اسلامی ایران مسئله محیط‌زیست را یک مسئله اساسی می‌داند و عزم جدی خود را بر مقابله با عوامل تخریب محیط‌زیست قرار داده است.	بیانات، همایش محیط‌زیست، ۱۳۸۰/۳/۲۹
...

با عنایت به مراتب فوق برای وصول به پدیده محوری این تحقیق مطالعات زمینه‌ای وسیعی در بیانات مقام معظم رهبری (مدظله العالی) انجام گرفته است. ایشان در طول زعامت امت اسلامی تا خردادماه سال ۱۳۹۳ که محدوده زمانی این طرح تحقیقاتی هست. تعداد بیش از ۱۵۰۰ سخنرانی در دیدار با اقشار مختلف و مسئولان نظام بیان داشته‌اند که در بررسی تحلیلی فرمایشات معظم له آنچه را که می‌توان به‌عنوان محور برای بیان جامعه امن در کلام ایشان مرتبط هست؛ و بیشترین قرابت مفهومی با ابعاد، مؤلفه‌ها، شاخص‌ها و ویژگی‌های کارکردی جامعه امن با تأکید بر گفتمان معظم له دارد تعداد ۲۷۵ سخنرانی انتخاب گردیده است، بنابراین محقق بنا دارد با یک فرآیند تحلیلی خط به خط بیانات مبنا را مطالعه و بررسی و با توجه به محورهای اساسی در خصوص پدیده محوری تحقیق پس از تجزیه و تحلیل با نظر خبرگی و تشکیل جلسات گروهی به صورت روشمند و علمی به شناسایی مفاهیم و مقولات و مضامین بپردازد.

روش‌شناسی

این تحقیق یک تحقیق کاربردی است و روش آن توصیفی-تحلیلی است. روش‌شناسی مورد استفاده در این تحقیق، روش‌شناسی آمیخته است و از روش داده بنیاد (GT) به عنوان روش عملیاتی تحقیق استفاده شده است. پس از مطالعه و تفکیک بیانات حضرت امام خامنه‌ای (مدظله العالی) و دسته بندی آن‌ها در جداول مربوطه، با انجام کدگذاری باز مفهوم‌های مرتبط استخراج شدند. سپس با ادغام مفهوم‌های که دارای معانی مشترک و نزدیک و قابل دسته‌بندی در یک مفهوم مشترک بودند؛ مقوله‌ها شناسایی (کدگذاری محوری) و سپس با کدگذاری کزینشی (شناسایی مضامین) انجام گرفته است که در این مرحله با توجه به مفاهیم و مقوله‌های بدست آمده از مراحل کدگذاری باز و محوری نظریه‌مبنایی با بررسی و مطالعه دقیق آنها و تشکیل گروه خبرگی مضامین مورد نظر برای طراحی الگوی جامعه امن احصاء گردید. که برای ممیز نمودن آن از اندیشمندان و افراد خبره که از سوابق تجربی، مدیریتی و علمی بالای در حوزه تحلیل و بررسی مسائل سیاسی برخوردار می‌باشند. با حجم نمونه ۳۰ نفر به جمع‌آوری منظم اطلاعات لازم به‌طور مستقیم، با استفاده از پرسشنامه انجام گرفته است.

یافته‌های تحقیق

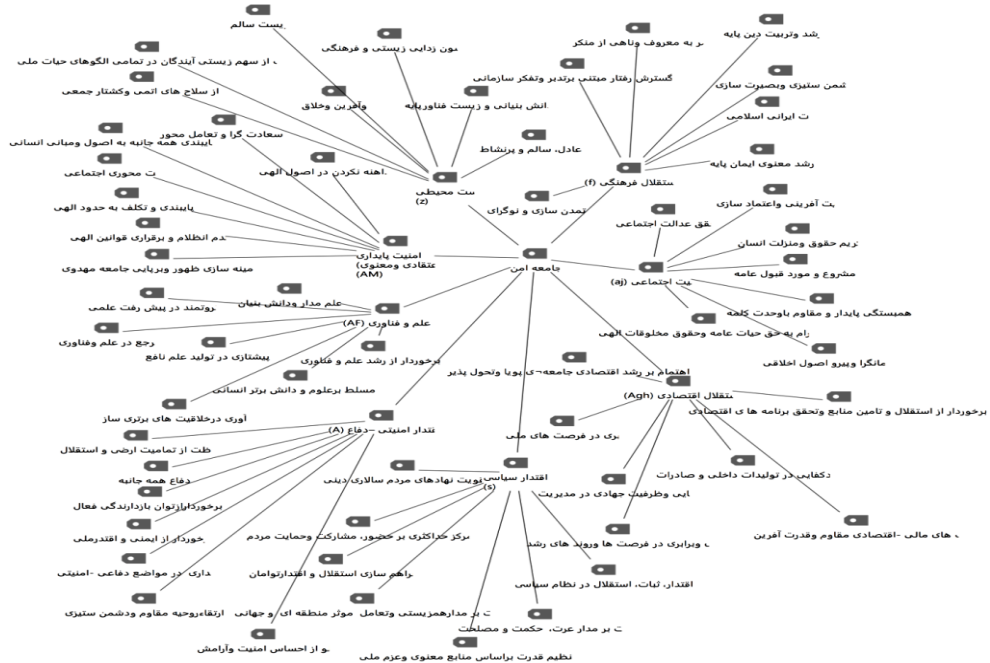
در این مرحله بیانات حضرت امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی) مرتبط با پدیده محوری پژوهش تعداد ۲۷۵ سخنرانی به‌عنوان مبانی اولیه انتخاب که در مجموع تعداد ۵۱۴ پاراگراف دارای نکات کلیدی مرتبط با مبانی اساسی پدیده محوری تحقیق در طی چند مرحله جستجو شناسایی که پس از کدگذاری باز تعداد ۷۰۰ مفهوم شناسایی گردیدند.

روش داده بنیاد کدگذاری باز استخراج مفهوم

ردیف	بیانات (منبع)	کد گذاری	مفهوم / مقوله / مضمون
۱	پرداختن به مسئله‌ی خانواده و بخصوص مسئله‌ی سلامت و امنیت و آرامش و تکریم زن در محیط خانواده، یکی از مسائل اصلی است. ما چند مسئله‌ی اصلی داریم، یکی از آن‌ها این است. (بیانات، دیدار جمعی از بانوان برگزیده کشور؛ (۱۳۹۳/۱/۳۰)	PA۱	تحکیم بنیان خانواده، ارتقای سبک زندگی اسلامی
۲	اگر عزت بود، امنیت هم خواهد آمد؛ اگر امنیت بود، پیشرفت هم عملی خواهد بود؛ (بیانات، معلمان ۱۳۹۳/۲/۱۷)	PA۲	عزتمندی، اقتدار ملی
۳	آنچه برای بشر در درجه‌ی اول لازم است، امنیت روحی است، امنیت اخلاقی است، امنیت وجدانی است، رضایت وجدان است؛ در محیط‌های غربی این نیست و بدتر از این خواهد شد. (بیانات، معلمان ۱۳۹۳/۲/۱۷)	PA۳	امنیت ملی، رضایت‌مندی
۴	دشمن اصلی آن دشمن پشت پرده است، آن دست‌نه‌چندان پنهانی است که از آستین سرویس‌های امنیتی بیرون می‌آید و گریبان مسلمانان را می‌گیرد و آن‌ها را به جان هم می‌اندازد. چالش‌های درونی ما این‌ها است: سرگرم شدن به اختلافات در داخل کشور؛ اختلافات فرعی و اختلافات سطحی، ما را سرگرم بکنند، در مقابل هم قرار بدهد، تعارض به وجود بیاورد، ما را از مسائل اصلی و از خطوط اصلی غافل بکنند؛ این‌یکی از مصادیق آن چالش اصلی است که عرض شد. از دست دادن انسجام ملت از چالش‌های ما است. (بیانات، رحلت حضرت امام خمینی(6)؛ (۱۳۹۳/۳/۱۴)	PA۴	تقویت همبستگی، هویت اسلامی و رشد فضایل اخلاقی
۵	دچار شدن به تبلی و بی‌روحیگی، دچار شدن به کم‌کاری، دچار شدن به یأس و ناامیدی، تصور اینکه ما نمی‌توانیم، تصور اینکه تا حالا نتوانستیم؛ خیر، همان‌طور که امام فرمودند ما می‌توانیم، (۹) باید عزم داشته باشیم، عزم ملی و مدیریت جهادی می‌تواند همه‌ی این گره‌ها را باز کند. این‌ها همه، آن چالش‌های درونی ما است که باید با این‌ها مقابله کنیم. (بیانات، رحلت حضرت امام خمینی(6)؛ (۱۳۹۳/۳/۱۴)	PA۵	مدیریت جهادی، همبستگی، هویت ملی
...		PZ۷۰۰	...

نمودار نهایی داده بنیاد (کدگذاری محوری)

فرآیند انجام کار توسط نرم‌افزار کیودا و طی مراحل روشمند علمی الگوی حاصل از انجام مراحل بهره‌گیری از نرم‌افزار داده بنیاد در این مرحله تعداد ۵۶ مقوله در قالب ۸ بُعد اصلی تعیین شده به عنوان حاصل کار انجام مراحل روشمند از نرم‌افزار داده بنیاد حاصل شده است. (به شرح نمودار نهایی زیر)

نمودار شماره ۲-۳ نتیجه کدگذاری محوری داده بنیاد

کدگذاری گزینشی (شناسایی مضامین)

در این مرحله با تشکیل گروه خبرگی و بررسی سیر مراحل دستیابی به مفاهیم و مقولات احصاء شده به شناسایی مضامین بر اساس مقوله محوری تحقیق پرداخته که تعداد ۳۲ مضمون اصلی بدست آمده است.

جدول شماره ۸.۳. استخراج مضامین جامعه امن

ابعاد	مضامین علی	مضامین زمینه ای	مضامین مداخله گر	کنش و تعامل (راهبردها)
اقتدار سیاسی	اقتدار، ثبات، استقلال در نظام سیاسی	حرکت بر مدار عزت، حکمت و مصلحت	تنظیم قدرت بر اساس منابع معنوی و عزم ملی	تمرکز حداکثری بر حضور، مشارکت و حمایت مردم
استقلال اقتصادی	آزادی و برابری در فرصت‌ها و روندهای رشد	برخوردار از استقلال و تأمین منابع و تحقق برنامه‌های اقتصادی	توانایی و ظرفیت جهادی در مدیریت	خودکفایی تولیدات داخلی و صادرات
امنیت اجتماعی	احترام به حق حیات عامه و حقوق مخلوقات الهی	آرمانگرا و پیرو اصول اخلاقی	همبستگی پایدار و مقاوم با وحدت کلمه	تحقق عدالت اجتماعی
استقلال فرهنگی	رشد و معنوی ایمان پایه	هویت ایرانی و اسلامی	دشمن ستیزی و بصیرت سازی	گسترش رفتار مبتنی بر تدبیر و تفکر سازمانی
اقتدار نظامی	دفاع همه جانبه	مملو از احساس امنیت و آرامش	پایداری در مواضع دفاعی - امنیتی	ارتقاء روحیه مقاوم و دشمن ستیزی
محیطی زیست سالم	زیست سالم	نوآفرین و خلاق	دانش بنیان و زیست فناور پایه	حفاظت از سهم زیستی آیندگان در تمامی الگوهای حیات ملی
اقتدار علمی و فناوری	علم مدار و دانش بنیان	برخوردار از علم و فناوری	مسلط بر علوم و دانش برتر انسانی	پیشتازی در تولید علم نافع
امنیت پایدار (اعتقادی و معنوی)	زمینه سازی ظهور و برپایی جامعه مهدوی	عدم انظلام و برقراری قوانین الهی	پایبندی و تکلف به حدود الهی	پایبندی همه جانبه به اصول و مبانی انسانی

شکل‌گیری الگوی جامعه امن بر اساس پاسخ به سوال اصلی تحقیق

این تحقیق به منظور پاسخگویی علمی به این سوال با محور قرار دادن بیانات مقام معظم رهبری (مدظله العالی) به بررسی بیانات ایشان در زمینه حصول به الگوی جامعه امن پرداخته است. تجربه نشان داده است که ماهیت این مرحله از مرحله قبل مجزا است. و می‌توان گفت الگوی سازی مرحله‌ای است که نیاز به تفکر، ابتکار، خلاقیت و خبرگی دارد. مرحله بسیار دشوار که حتی بیش از مرحله جمع آوری داده‌ها دقت و نیرو به خود اختصاص می‌دهد. پس از جمع آوری مبانی نظری تخصصی بیانات حضرت امام خامنه‌ای (مدظله العالی) مرتبط با پدیده محوری تحقیق به صورت روشمند و علمی شناسایی و پس از انجام یک کار تحلیلی به روش داده بنیاد با کدگذاری دو مرحله‌ای (کدگذاری باز و کدگذاری محوری) مورد مطالعه قرار گرفته است. نتایج به دست آمده از آن با بهره‌گیری از نظرات خبرگان و صاحب نظران این حوزه در مرحله سوم کدگذاری گزینشی برای شناسایی مضامین مهم و اساسی با مراجعه به مراحل قبل و جستجوی تکمیلی در ادبیات تخصصی تحقیق از هر نظر برای رسیدن به پاسخ سوال اصلی بررسی گردید. در این مرحله نتایج به دست آمده از انجام کار میدانی با استفاده از ابزار جمع آوری اطلاعات توسط پرسشنامه به منظور تعیین میزان اهمیت هریک از مضامین شناسایی شده در تشکیل الگوی انتخابی پس از بازه زمانی نسبتاً طولانی و چالشی و درپی مشاوره‌های فراوان و اجرایی تکنیک «چند رای» در میان خبرگان الگوی جامعه امن جلوه‌گر شد. مضامین حاصل از این مرحله عبارتند از: مضامین علی، مضامین زمینه‌ای، مضامین مداخله‌گر و مضامین کنش راهبردی که هردهسته از مضامین پس از قرارگرفتن در الگوی مورد نظر نقش خود را نشان می‌دهند. مضامین به دست آمده از این مرحله که از آن‌ها می‌توان به عنوان مضمون‌های مطلوب جامعه امن تعبیر کرد. زمینه طراحی الگوی جامعه امن با تأکید بر گفتمان حضرت امام خامنه‌ای (مدظله العالی) را فراهم آورده است.

نتیجه‌گیری

با نگاه به نتایج به دست آمده از این تحقیق جامعه امن از منظر مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) چنین بیان می‌گردد: «جامعه امن، جامعه‌ای است ملهم از آموزه‌های الهام بخش اسلام با حرکت بر مدار عدالت، اخلاق و ظلم ستیزی زمینه اعتلای بشر در محیطی امن و بدون تهدید و ترس از قدرت‌های بزرگ و زورگو، متکی بر تلاش جمعی به منظور پیشرفتی برتر آفرین در تولید علم و فناوری‌های آینده ساز، تحت هدایت‌ها و تدابیر ولایت فقیه با ایجاد زیرساخت‌های نرم افزاری و سخت افزاری به منظور زمینه سازی ظهور حضرت حجت (φ) بر مدار هم‌زیستی و تعامل میسر با منطقه و جهان برای تحقق عدالت اجتماعی و برخورداری از مشروعیت و مقبولیت عامه زمینه‌های رشد و تربیت دین پایه آحاد جامعه را فراهم نماید. تا در امنیت و اقتدار کامل بتواند در جهان عاری از سلاح اتمی و کشتار جمعی با نوآوری در پرتوایمان، وحدت و عزم ملی با اتکال به قدرت لایزال الهی در مسیر تحقق آرمانها و اهداف برای رسیدن به استقلال اقتصادی، توسعه و پیشرفت همه جانبه گام بردارد.»

فهرست منابع و مآخذ

۱. قرآن کریم. ترجمه آیت الله العظمی مکارم شیرازی، طبع و نشر قرآن.
۲. امام علی (۸) گرد آورنده، سید رضی، ترجمه: محمد دشتی (۱۳۸۶) نهج البلاغه، چاپ دوم، آیین تربیت.
۳. فیض الاسلام. «نهج البلاغه»، ۱۳۵۱، نامه ۵۳.
۴. امام خمینی (۶) (۱۳۸۲) صحیفه نور، چاپ سوم، تهران، دفتر حفظ و نشر آثار امام (۶).
۵. امام خامنه‌ای (مدظله العالی) مجموعه بیانات مقام معظم رهبری، (www.khamenei.ir).
۶. بیانات، در دیدار جمعی از بانوان برگزیده کشور؛ (۱۳۹۳/۱/۳۰)
۷. بیانات، در دیدار کارکنان نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران؛ (۱۳۹۳/۱۱/۱۹)
۸. بیانات، در دیدار مسابقات بین‌المللی حافظان و قاریان قرآن کریم؛ (۱۳۹۲/۳/۱۸)
۹. بیانات در دیدار جمعی از دانشجویان دانشگاه‌های سراسر کشور؛ (۱۳۹۲/۵/۶)
۱۰. بیانات، در دیدار با رئیس‌جمهور و اعضای هیأت دولت (۱۳۹۲/۶/۶)
۱۱. بیانات در اجتماع مردم شیروان؛ (۱۳۹۱/۷/۲۴)
۱۲. بیانات، در دیدار دست اندرکاران و مسئولان نظام؛ (۱۳۸۹/۴/۱۹)
۱۳. بیانات، در دیدار سران و معتمدان عشایر استان کردستان؛ (۱۳۸۸ / ۰۲ / ۲۴)
۱۴. بیانات، در دیدار مردم نوشهر (۱۳۸۸/۰۷/۱۴)
۱۵. بیانات، در دیدار طلاب حوزه‌های علمیه کشور (۱۳۸۸/۹/۲۲)
۱۶. بیانات، در مراسم سالگرد ارتحال حضرت امام (۶)؛ (۱۳۸۵/۳/۱۴)
۱۷. بیانات، در دیدار مسئولان نظام؛ (۱۳۸۵/۳/۲۹)
۱۸. بیانات، در دیدار جمعی از نخبگان علمی جوان سراسر کشور؛ (۱۳۸۵ / ۰۶ / ۲۵)
۱۹. بیانات، در دیدار مسئولان و کاغزاران نظام؛ (۱۳۸۲/۵/۱۵)
۲۰. بیانات، در خطبه‌های نماز جمعه تهران؛ (۱۳۸۰/۲/۲۸)
۲۱. بیانات، در همایش محیط زیست تهران، (۱۳۸۰/۳/۲۹)
۲۲. بیانات، در دیدار اعضای شورای تأمین استانها؛ (۱۳۷۹/۱۱/۲۵)
۲۳. بیانات، در دیدار اقشار مختلف مردم؛ (۱۳۷۸ / ۰۴ / ۲۱)
۲۴. بیانات، در دیدار بسیجیان استان فارس؛ (۱۳۷۸/۶/۱۰)
۲۵. بیانات، در مراسم جشن دانش آموختگی دانشگاه انتظامی امین ناجا؛ (۱۳۷۳/۰۴/۲۹)
۲۶. بیانات، در دیدار اقشار مختلف مردم در حرم مطهر رضوی؛ (۱۳۷۱/۱/۱۵)
۲۷. بیانات، در دیدار با اعضای ائمه‌ی جمعه‌ی و جماعات سراسر کشور؛ (۱۳۶۸ / ۰۴ / ۱۲)
۲۸. طباطبایی، سید محمدحسین، (۱۳۷۴) تفسیر المیزان، ج ۱۵ و ۲۰، ترجمه سید محمدباقر همدانی، قم، دفتر انتشارات اسلامی، چ پنجم، ص ۲۰۹.

۲۹. افتخاری، اصغر و همکاران، (۱۳۸۱) جامعه‌شناسی امنیت و کار ویژه‌های نیروی انتظامی. پژوهشکده مطالعات راهبردی ناجا -
۳۰. اکبری مطلق، جواد؛ (۱۳۹۱) در مقاله‌ای با عنوان «نقد و بررسی آرمان شهر افلاطون در پرتو مدینه فاضله مهدوی».
۳۱. صمدی، قنبرعلی (۱۳۸۷) امنیت مهدوی الگوی جامعه امن، فصلنامه تخصصی مشرق موعود، شماره ۶.
۳۲. شایگان، فریبا، (۱۳۹۳) نظرات مقام معظم رهبری در مورد امنیت اجتماعی، سازمان تحقیقات و مطالعات ناجا.